

tipografia. Però hi vaig trobar, a les pàgines 95 i 96 de l'edició que he dit, dues frases que em van interessar: "La història del món és la història de les ciutats" i "Els pagesos no tenen història". Deixant de banda les sospites amb què ens hem acostumat a observar les idees de Spengler, vaig començar a rumiar, ja que em dirigia d'una gran ciutat nord-americana a una altra, quina raó podien tenir, o no, les dites del lletrat.

Se'm va ocórrer que les paraules de Spengler no valien igualment per a totes les ciutats. Nova York, per exemple, continua essent qui assenyalava el pas de la història als Estats Units. Washington, en canvi, només pot ser considerada com a motor de la història pel que fa als edificis públics on es cou la política internacional. Quant a la resta, em sembla una ciutat pagesa en el pitjor sentit de l'expressió. Nova York s'ha convertit —o ha estat, potser, des de la seva fundació per homes que hi arribaven des de les grans capitals i ciutats d'Europa— en l'únic baròmetre, o volímetre, de les perspectives civilitzadores dels Estats Units. És allò que en podríem dir un "civilitzòmetre": allà es conrea i es mesura algun desenvolupament de l'esperit, inclòs, naturalment, el mercantil i l'econòmic. Washington és la tomba mateixa del poder absolut: la ciutat segellada per l'opinió silenciosa i obediència dels súbdits; el centre d'una activitat tan frenètica com folla, despitada, absurda.

Nova York és, en aquest sentit, l'únic símptoma "diferent" del país, l'únic "senyal" del país —la resta dels Estats, inclosa la gran capital, és com un magma sense forma ni camins, com un discurs sense signes, com un mar sense fites.

Hem de prevenir-nos davant d'aquest exemple. Allò que passa als Estats Units ens pot passar, el dia menys pen-

un grau centígrad.

Negre

Però a més, resulta que la Corporació Metropolitana de Barcelona havia convocat, fa cosa de set, vuit o nou anys, un concurs per redissenar els taxis de la ciutat. El projecte guanyador havia estat preparat per Josep-Maria Mir, Arcadi Moradell, Joaquim

poder dur la família al camp, el dia de lleure, i passar més dissimulat.

Groc

Ara —barrejada amb la notícia que estan provant un model britànic i resistent, per renovar la flota de taxis de cara al 92— ressuscita la proposta de canvi de colors, però amb una variant: els taxis —segons

re. Que hi puja un client? El taxista pitja un botonet que, per un senzill sistema de manxa, fa que la botifarra es desinfla i, d'aquesta senzilla i instructiva manera, els vianants sàpiguen que el taxi és ocupat.

No cal dir que, segons les prediccions gastronòmiques del taxista que l'hagi de dur, la botifarra pot ser substituïda per un botifarró, una baldana, un blanquet,

Hi haurà taxis camaleònics?

un bisbe, un camallot, una salsitxa, un bull, un fuet, una sobrassada, una llonganissa o un xoriço, tots ells enormes i inflables i que, a més, permeten col·locar-hi, en el

lloc de l'etiqueta, algun anunci que ajudi a arrodonir la setmana-da, posem per cas.

QUIM MONZÓ

Prop de mig segle perdut

UNA de les coses més aparentment benèvols que es poden dir del franquisme és que no calia. I dic "aparentment" perquè, en el fons, són terribles aquests quaranta anys d'autoritarisme que, a mesura que el pas del temps ens en dóna una perspectiva històrica, se'ns apareixen com a més inútils i esterilitzadors.

Des del punt de vista guerrer no és cap triomf haver allargat durant quaranta anys un conflicte que, per decret dels vencedors, només n'havia durat tres. El cert és que la rancúnia, l'esperit de revenja i les conseqüències de la topada bèl·lica es van prolongar molt més enllà de les hostilitats armades.

Després de tantes morts, una de sola posava punt final al litigi: al del dictador. I ho feia d'una manera estranya, després d'un difumat lentament progressiu que va

anar deixant les essències del franquisme, fins a desembocar en una curiosa transició democràtica. Un viatge per al qual no es necessitaven unes alforques tan pesades! A l'hora de passar comptes no se sap ben bé quins han estat els guanyadors, però tots hem anat adquirint consciència d'un dolor innecessari i del malbaratament de prop de mig segle.

Per a la gent de la meua generació —que som els vells actuals— ja era tradicional sentir en llavis dels nostres progenitors l'afirmació que una misteriosa entitat anomenada Espanya duia cinquanta anys de retard en relació amb Europa i amb altres zones avançades del nostre planeta. Ho argu-

mentaven amb raonaments sòlids, tenien els motius i ens causaven una impressió perdurable als joves oients d'aleshores. Els quals, per gran desgràcia nostra, vam ésser els soldats d'una guerra que va afegir quaranta anys més a l'endarreriment que ja portàvem.

Tot plegat, massa anys per a fer-ne les paus d'una manera precipitada. Costarà més que no sembla, perquè la democràcia és una qüestió d'entrenament, gairebé una carrera que cal aprendre assignatura per assignatura i assimilar-les a fons totes juntes. Hem de confessar humilment que ens falta pràctica.

Per sort, a Catalunya hi ha hagut sempre una curiositat desper-

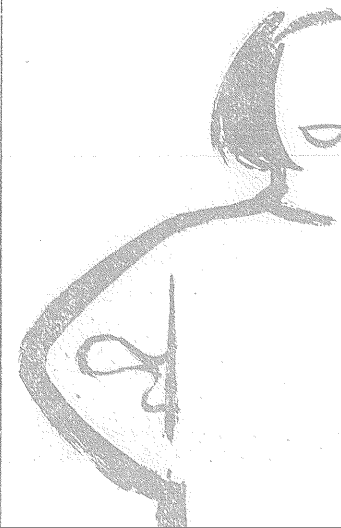
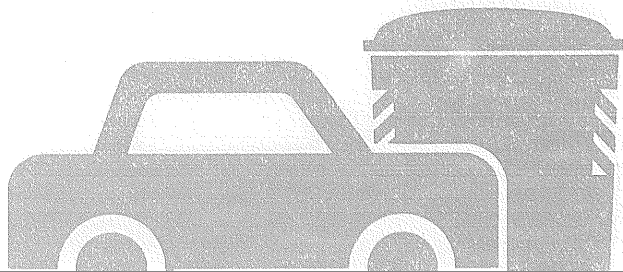
ta, que passa de pares a fills. Almenys, d'alguns pares i d'alguns fills, perquè generalitzar és sempre aventurat i, a vegades, representa demanar massa. En la meua condició de "supervivent" d'una etapa que encara ens afecta i ens interessa, puc dir que hi ha una joventut que indaga i vol saber, se m'acosta i em fa preguntes destinades a aclarir uns dubtes que a mi mateix m'inquieten. Un d'ells, que ara se'm formula amb insistència, és què ha passat amb els partits polítics. En teoria, la democràcia els hauria de provar, és en la situació present que podrien emprendre nova embranzida i consolidar-se. En canvi, es produïxen unes ensulsiades descon-

certants, a la dreta, al centre i a l'esquerra de l'espectre polític. Què ocorre? Això és el que em pregunten i el que jo provo de respondre.

Potser (i aquí és on intento posar en net les meves idees) es tracta del que he dit abans, una qüestió d'entrenament. Quaranta anys de treballar en la clandestinitat, d'esforçar-se a veure-hi a les fosques, han fet que es desenrotllesin unes tàctiques i unes estratègies adequades a les tenebres, fins a poder moure-s'hi amb eficàcia. I vet aquí que es mor algú de mort natural i, de cop i volta, s'encén una llum. Es una claror tènue, però n'hi ha prou per a enlluernar unes criatures acostumades a l'obscuritat. Era fatal que algunes topessin amb les parets.

PERE CALDERS

Ordenances Municipals de la Neteja.

L'esport es posa de moda a la Bonanova

ESPORTS MAÑANES. que

